ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

โครงสร้าง พฤติกรรม และผลการดำเนินงานของระบบชนาคาร พาณิชย์ในประเทศไทยในช่วงก่อนและหลังวิกฤตการณ์ทาง เศรษฐกิจและการเงิน ปี พ.ศ. 2540

ผู้เขียน

นายประกัสร์ ใชยชมภู

ปริญญา

เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

กณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รศ.คร.เสถียร ศรีบุญเรื่อง รศ.คร.คณิต เศรษฐเสถียร ผศ.คร.อัญชลี เจ็งเจริญ

ประชานกรรมการ กรรมการ กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาโครงสร้าง พฤติกรรมและผลการดำเนินงานของระบบ ธนาคารพาณิชย์ไทยในช่วงก่อนและหลังวิกฤตเศรษฐกิจและการเงินในปี พ.ศ. 2540 โดยใช้ข้อมูล ภาคตัดขวางร่วมกับข้อมูลอนุกรมเวลาของธนาคารพาณิชย์ไทย จำนวน 15 ธนาคาร ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2533 ถึงปี พ.ศ. 2543

ผลการศึกษาโครงสร้างชนาคารพาณิชย์ไทยโดยการวิเคราะห์ 4 ดัชนี คือ อัตราส่วนวัดการ
กระจุกตัว (Concentration Ratio; CR) อัตราส่วนวัดขนาด (Size-Ratio; W) ดัชนี Herfindahl (HI)
และดัชนี Entrophy (EI) ผลการวัดการกระจุกตัวของปริมาณเงินให้กู้โดยใช้ดัชนีทั้ง 4 แสดงให้เห็น
ว่าโครงสร้างของระบบธนาคารพาณิชย์ไทยที่มีลักษณะตลาดผู้ขายน้อยราย โดยช่วงก่อนวิกฤต
เศรษฐกิจและการเงิน ปี พ.ศ. 2540 แนวโน้มโครงสร้างตลาดด้านปริมาณเงินให้กู้ของธนาคาร
พาณิชย์ไทยมีอัตราการกระจุกตัวทางด้านปริมาณเงินให้กู้น้อย ส่วนช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจและ
การเงินโครงสร้างตลาดด้านปริมาณเงินให้กู้ของธนาคารพาณิชย์มีอัตราการกระจุกตัวเพิ่มขึ้น

ผลการศึกษาพฤติกรรมของธนาคารพาณิชย์ด้านปริมาณเงินให้กู้ของระบบธนาคารพาณิชย์ ไทยโดยวิธีการวิเคราะห์ความถดถอยแบบสองขั้นตอนที่มีปริมาณเงินให้กู้เป็นตัวแปรตามพบว่า ช่วงก่อนเกิดวิกฤตการณ์เศรษฐกิจและการเงิน อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้มีความสัมพันธ์เชิงลบกับ ตัวแปรปริมาณเงินให้กู้สำหรับกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็กและธนาคารพาณิชย์ทั้งระบบ สัดส่วน ดันทุนที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยต่อปริมาณเงินกู้มีความสัมพันธ์เชิงลบกับตัวแปรปริมาณเงินกู้สำหรับกรณี กลุ่มธนาการพาณิชย์ขนาดกลางและธนาการพาณิชย์ทั้งระบบ ส่วนต้นทุนที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยต่อ ปริมาณเงินลงทุนในหลักทรัพย์มีความสัมพันธ์เชิงลบกับตัวแปรปริมาณเงินให้กู้สำหรับกรณีกลุ่ม ธนาการพาณิชย์ขนาดเล็กเท่านั้น สำหรับช่วงหลังวิกฤตเสรษฐกิจและการเงินปี พ.ศ. 2540 อัตรา ดอกเบี้ยเงินให้กู้ไม่สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงปริมาณเงินให้กู้ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนสัดส่วนต้นทุนที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยต่อปริมาณเงินกู้มีความสัมพันธ์เชิงลบกับปริมาณเงินให้กู้ สำหรับกรณีกลุ่มธนาคารพาณิชย์ทั้งระบบและกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดกลาง ส่วนสัดส่วนต้นทุน ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยต่อปริมาณเงินใหล้ กลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดกลางและธนาคารพาณิชย์ทั้ง ระบบ

ผลการศึกษาพฤติกรรมการให้บริการของชนาคารพาณิชย์และการเกิดนวัตกรรมทางการ เงิน ในบริการด้านเงินฝากพบว่าในช่วงก่อนเกิดวิกฤตเศรษฐกิจและการเงินปี พ.ศ. 2540 การให้ บริการด้านเงินฝากของระบบธนาคารพาณิชย์มีผลิตภัณฑ์หลัก คือ เงินฝากออมทรัพย์ เงินฝากระแส รายวัน เงินฝากประจำ และเงินฝากเงินตราต่างประเทศ ส่วนช่วงหลังวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจและ การเงินปี พ.ศ. 2540 ธนาคารพาณิชย์ได้เพิ่มผลิตภัณฑ์การให้บริการเสริมโดยเจาะจงลูกค้าเฉพาะ กลุ่มมากขึ้น ประกอบกับมีการพัฒนาทางเทคโนโลยีในรูปการให้บริการธนาคารทางอิเล็กหรอนิกส์ โดยมีการให้บริการธนาคารทางอิเลละการให้บริการธนาคารทางโทรศัพท์มือถือและการให้บริการธนาคารอัตโนมัติ

ผลการศึกษาผลการดำเนินงานที่อธิบาย โดยอาสัยแบบจำลองความสามารถทำกำไรของ ธนาคารพาณิชย์ โดยมีสัดส่วนกำไรต่อสินทรัพย์เป็นตัวแปรตามพบว่าช่วงก่อนเกิดวิกฤตเศรษฐกิจ และการเงินปี พ.ศ. 2540 นั้นสัดส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับสัดส่วน กำไรต่อสินทรัพย์สำหรับกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่และธนาคารพาณิชย์ทั้งระบบ ส่วนสัด ส่วนปริมาณเงินให้กู้ต่อสินทรัพย์และส่วนแบ่งตลาดด้านปริมาณเงินกู้มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับ สัดส่วนกำไรต่อสินทรัพย์สำหรับกลุ่มธนาคารพาณิชย์ทั้งระบบเท่านั้น ส่วนสัดส่วนจำนวน พนักงานต่อสินทรัพย์มีความสัมพันธ์เชิงลบกับสัดส่วนกำไรต่อสินทรัพย์สำหรับกรณีธนาคาร พาณิชย์ทั้งระบบและกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดกลาง สำหรับช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจและการเงิน ปี พ.ศ. 2540 สัดส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์มีความสัมพันธ์เชิงลบกับสัดส่วนกำไรต่อสินทรัพย์ สำหรับทุกกลุ่มธนาคาร สัดส่วนปริมาณเงินให้กู้ต่อสินทรัพย์มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับสัดส่วน

กำไรต่อสินทรัพย์สำหรับกลุ่มชนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ และชนาคารพาณิชย์ทั้งระบบ ส่วนสัด ส่วนเงินฝากต่อสินทรัพย์มีความสัมพันธ์เชิงลบกับสัดส่วนกำไรต่อสินทรัพย์สำหรับชนาคาร พาณิชย์ทั้งระบบ กลุ่มชนาคารพาณิชย์ขนาดกลาง และกลุ่มชนาคารพาณิชย์ขนาดเล็ก ส่วนสัดส่วน จำนวนสาขาต่อสินทรัพย์มีความสัมพันธ์เชิงลบกับสัดส่วนกำไรต่อสินทรัพย์สำหรับกลุ่มชนาคาร พาณิชย์ทั้งระบบ กลุ่มชนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ และชนาคารพาณิชย์ขนาดกลาง ส่วนแบ่งตลาด ด้านปริมาณเงินให้กู้มีความสัมพันธ์เชิงลบกับสัดส่วนกำไรต่อสินทรัพย์สำหรับกรณีกลุ่มชนาคาร พาณิชย์ขนาดใหญ่ และชนาคารพาณิชย์ทั้งระบบ สัดส่วนจำนวนพนักงานต่อสินทรัพย์มีความ สัมพันธ์เชิงขบากกับสัดส่วนกำไรต่อสินทรัพย์สำหรับทุกกลุ่มชนาคาร

ผลการศึกษาผลการดำเนินงานโดยอาศัยแบบจำลองการล้มละลายของธนาคารพาณิชย์ซึ่ง แยกออกเป็น 2 วิธี คือ การวิเคราะห์ความถดลอยโลจิสติคและการวิเคราะห์แบบจำแนกกลุ่ม โดยการวิเคราะห์ดังกล่าวสามารถพยากรณ์ได้ถูกต้องร้อยละ 97.6 และ 91.1 ตามลำดับ โดยมี ตัวแปรอิสระที่สอดคล้องกันจากผลการวิเคราะห์ทั้ง 2 วิธีรวมทั้งสิ้น 4 ตัวแปร คือ รายได้จาก ดอกเบี้ยและเงินปันผลต่อรายได้รวม ดอกเบี้ยค้างรับต่อสินทรัพย์รวม เงินฝากต่อสินทรัพย์รวม และ ส่วนของผู้ถือหุ้นต่อสินทรัพย์รวม

พำณิชย์ต้องทำการรักษาค่าอัตราส่วนทางการเงิน ได้แก่ สัดส่วนรายได้จากดอกเบี้ยและเงินปันผล ต่อรายได้รวม และสัดส่วนส่วนของผู้ถือหุ้นต่อสินทรัพย์รวม ให้มีค่ามากกว่าค่าเฉลี่ยของธนาคาร พาณิชย์ที่ไม่ล้มละลาย อีกทั้งธนาคารพาณิชย์ต้องทำการรักษาค่าอัตราส่วนทางการเงิน ได้แก่ สัดส่วนดอกเบี้ยค้างรับต่อสินทรัพย์รวม และสัดส่วนเงินฝากต่อสินทรัพย์รวม ให้มีค่าน้อยกว่า ค่าเฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์ที่ไม่ล้มละลาย ประการที่สอง เนื่องจากวิกฤตการณ์ทางเสรษฐกิจที่ผ่าน มา ธนาคารพาณิชย์ทำการลดจำนวนพนักงานลงอย่างมาก ทำให้พนักงานที่เหลือทำงานหนักและ ขาดประสิทธิภาพในการทำงาน ส่งผลให้กำไรต่อสินทรัพย์ของธนาคารลดลง ดังนั้นธนาคาร พาณิชย์ควรทำการเพิ่มจำนวนพนักงานให้มีความเหมาะสม ประการที่สาม ธนาคารพาณิชย์ไม่ควร ทำการเพิ่มจำนวนสาขาขึ้นอีก เนื่องจากการเพิ่มจำนวนสาขาจะทำให้ต้นทุนด้านการลงทุนของ ธนาคารพาณิชย์เพิ่มขึ้น ส่งผลให้กำไรต่อสินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ลดลง

Thesis Title

Structure, Conduct and Performance of Commercial Banking

System in Thailand Before and After the Economics Crisis

1997

Author

Mr. Prapat Chaichompu

Degree

Master of Economics

Thesis Advisory Committee

Assoc.Prof. Dr. Satiean Sriboonruang

Chairperson

Assoc.Prof. Dr. Kanit Sethasathien

Member

Asst.Prof. Dr. Anchalee Jengjalean

Member

ABSTRACT

The study aims to investigate the structure, conduct and performance of commercial banking system in Thailand before and after the economic crisis since 1997. The study utilized both cross-sectional and time-series data from 15 Thai commercial banks during the period of 1990-2000.

The study result regarding the structure of Thai commercial banks as measured by four indices; namely, Concentration Ratio (CR), Size-Ratio (W), Herfindahl Index (HI) and Entrophy Index (EI) indicated that in term of loan concentration of banking system, it was found that the structure of Thai commercial banks was an oligopoly market due to four indices. The trend of loan structure as measured by concentration ratio for a pre-crisis period was decreasing, meanwhile for the post-crisis period, was increasing.

The market conduct as measured by loan provision of Thai commercial banks was analyzed by the application of two-staged least-square method. It was found that during pre-crisis period, the loan had a negative relationship with interest rate for the case of small-size banks and for a banking system as a whole. Furthermore, the ratio between non-interest cost and loan had a

negative relationship with loan supply for the case of medium-size and for a banking system as a whole. The ratio of non-interest cost and the security investment had a negative relationship with loan supply for the case only of small-size bank. However, for the post-crisis period, the loan interest rates did not have statistically related with changes of loan supply. The ratio between non-interest cost and loan had a negative relationship with loan supply for the cases of medium-size banks and for banking system as a whole. Moreover, the ratio between non-interest cost and security investment had a positive relationship with loan supply for the cases of large-size bank, medium-size bank, and for banking system as a whole.

Regarding the conduct analysis of banking services and financial innovation especially for banking deposit. The research result indicated that for pre-crisis period, major deposit services of Thai commercial banks were saving deposit, current deposit, time deposit and foreign currency deposit. During the post-crisis period, banking system tried to create more new additional services for specific target groups. Along with these lines of their services, there were very intensive technology developments existed in the forms of electronic banking (e-banking) namely, internet banking, phone banking, mobile banking, and self-service banking corner.

Regarding the performance of Thai commercial banks as indicated by the profitability model. It is found that during the pre-crisis period the ratio between capital and assets had a positive relationship with the ratio between profits and assets for the cases of both large-size and for banking system as a whole. The ratio between loans and assets as well as ratio between market share and loan supply had the positive relationship with the ratio between profits and assets for all cases. During post-crisis period, the ratio between capital fund and assets also had positive relationship with the ratio of profits and assets in all cases. Regarding the ratio between number of bank employees and assets, it was found that it had a positive relationship with the ratio between profits and assets for the case of medium-size and for banking system as a whole. The ratio between loan and assets had the positive relationship with the ratio between profits and assets for the cases of large-size and for banking system as a whole. The ratio between deposit and assets had a negative relationship with the ratio between profits and assets for all cases. The ratio between profits and assets for all cases. The market share of loan had a negative relationship with the ratio between profits and assets for all cases. Regarding the ratio between number of bank the ratio between profits and assets for all case. Regarding the ratio between number of bank

employees and assets, it was found that it had a positive relationship with the ratio between profits and assets for all cases.

The study result concerning the bank performance obtained from the application of bankruptcy model where both logistic regression and discriminate analysis were utilized that such two models can be used to predict stability degrees of commercial banks. There were at least four independent variables that determined the stability degrees of commercial banks namely, ratio between the sum of interest dividend incomes and total income, ratio between an accrued interests and total assets, ratio between cash deposit and total assets, and ratio between shareholders' equity and total assets.

Policy recommendations obtained from this study are follow. Firstly, Thai commercial banks should maintain their financial ratio between the sum of interest dividend incomes and total income, and the ratio between shareholders' equity and total assets higher than their average ratio of non-bankruptcy groups. Moreover, Thai commercial banks should maintain their financial ratio between accrued interests and total assets, and ratio between cash deposit and total assets lower than the average ratio of non-bankruptcy groups. Secondly, According to economic crisis where Thai commercial banks tried to reduce the employment rate, this situation would lead to the situation of over utilization of their employees that also leads to the situation where the lower ratio between profits and assets. Inconnection with this, Thai commercial banks should not try to create more branches due to such market boundary expansion will lead to not only the situation where higher investment cost but also reduction on the ratio between profits and assets.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Copyright[©] by Chiang Mai University All rights reserved